

Νοέμβριος 73

ΣΦΕΑ

Την 1η, οι φοιτητές με νέες μαχητικές διαδηλώσεις διεκδικούν ελεύθερες φοιτητικές εκλογές. Στις 4 διεξάγεται στο Α΄ Νεκροταφείο μνημόσυνο του Γεώργιου Παπανδρέου το οποίο μετατρέπεται σε ογκώδη, μαχητική διαδήλωση με ανοιχτά συνθήματα κατά του καθεστώτος. Ακολουθούν βίαιες συγκρούσεις με οδοφράγματα και πετροπόλεμο με την αστυνομία, γίνονται μαζικές συλλήψεις και παραπέμπονται στο Αυτόφωρο 17 άτομα. Στις 8, οι αρχές απαγορεύουν συγκέντρωση φοιτητών στη Νομική Σχολή. Την ίδια μέρα καταλαμβάνεται το Πολυτεχνείο. Αρχίζουν έντονες εκδηλώσεις διαμαρτυρίας των κατοίκων των Μεγάρων για την αναγκαστική απαλλοτρίωση των κτημάτων τους για να γίνουν διυλιστήρια πετρελαίου από τον Ωνάση. Στις 12, πραγματοποιούνται παράλληλες συγκεντρώσεις φοιτητών σε όλες τις Σχολές. Στις 14, φοιτητές από όλες τις Σχολές της Αθήνας μαζεύονται στο χώρο του Πολυτεχνείου και αποφασίζουν κατάληψη. Στις 15, αρχίζουν διαδηλώσεις συμπάραστασης πολιτών, ενώ ξεκινά να εκπέμπει από το Πολυτεχνείο, ραδιοφωνικός σταθμός των "αγωνιζόμενων φοιτητών, των αγωνιζόμενων Ελλήνων".

Τα μηνύματά του αναμεταδίδονται από σειρά ερασιτεχνικών ραδιοφωνικών σταθμών σε όλη την χώρα. Το σύνθημα "ΨΩΜΙ-ΠΑΙΔΕΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ" κυριαρχεί.

Τα συνθήματα των συγκεντρωμένων παίρνουν καθαρά αντιχουντικό χαρακτήρα. Αντίστοιχες καταλήψεις πραγματοποιούνται στην Πολυτεχνική της Θεσσαλονίκης και στα Πανεπιστήμια Ιωαννίνων και Πατρών. Το κλίμα εξέγερσης γενικεύεται. Στους υπό κατάληψη Πανεπιστημιακούς χώρους συρρέουν μαθητές και εργάτες. Στις 16 οι διαδηλώσεις πληθαίνουν και γενικεύονται. Η συμπάρασταση στους έγκλειστους φοιτητές από κάθε κατηγορία πολιτών είναι πια ενεργή.

. Γίνονται βίαιες συγκρούσεις σε όλο το κέντρο της πόλης με την αστυνομία. Απολογισμός: δύο νεκροί και πολλοί τραυματίες. Στις 17, τάνκς και μονάδες καταδρομών εισβάλλουν στο χώρο του Πολυτεχνείου σπάζοντας την κεντρική πύλη του ιδρύματος.

Ο ραδιοφωνικός σταθμός των φοιτητών σταματά να εκπέμπει. Αντίστοιχες εισβολές στρατού και αστυνομίας πραγματοποιούνται και στις άλλες Πανεπιστημιακές πόλεις. Οι νεκροί από τις συγκρούσεις είναι δεκάδες, οι τραυματίες εκατοντάδες. Βίαιες συγκρούσεις γίνονται ακόμη και μέσα στα νοσοκομεία. Πρώτος επώνυμος νεκρός ο μαθητής Διομήδης Κομνηνός. Για το θάνατό του καταδικάστηκε, μετά την πτώση της δικτατορίας, σε ισόβια ο χουντικός συνταγματάρχης Ν. Δερτιλής.

Χιλιάδες είναι οι συλληφθέντες. Κηρύσσεται και πάλι ο Στρατιωτικός Νόμος και απαγορεύεται η κυκλοφορία από τις 4 το απόγευμα.

Όλες οι αποφάσεις περνούν στα χέρια του αρχηγού Ενόπλων δυνάμεων στρατηγού Ζαγοριανάκου. Ιστορική έμεινε η φράση του, "αποφασίζομεν και διατάσομεν". Σε ομιλία του ο "δοτός" - σύμφωνα με την δική του ορολογία - "πρωθυπουργός" Σπ. Μαρκεζίνης από το Πεντάγωνο προσπαθεί να πείσει ότι η "κυβέρνηση" του ελέγχει τις εξελίξεις και διακηρύσσει ότι "ο εχθρός δεν θα

περάσει". Στις 25, πραγματοποιείται ενδοχουντικό αντιπραξικόπημα με επικεφαλής τον Διοικητή της ΕΣΑ ταξίαρχο Ιωαννίδη. Ανατρέπεται και τίθεται σε κατοίκον περιορισμό ο αιφνιδιασμένος από το κίνημα Γ. Παπαδόπουλος και ο δοτός "πρωθυπουργός" του. Το "απριλιανό" διδακτορικό καθεστώς παραδίδεται αμαχητί στα σκληροπυρηνικά "παιδιά" του. Το αντιπραξικόπημα είχε σχεδιαστεί και η ημερομηνία εκδήλωσης του είχε αποφασιστεί από τον Αύγουστο. "Πρόεδρος Δημοκρατίας" ορίζεται ο μέχρι τότε διοικητής της ΑΣΔΕΝ στρατηγός Φαίδωνας Γκιζίκης και "Πρωθυπουργός" ο Α. Ανδρουσόπουλος πρώην "Υπουργός Οικονομικών" της χούντας, ενώ πρώτος τη τάξει "υπουργός Προεδρίας" αναλαμβάνει ο υφυπουργός Τύπου της τελευταίας νόμιμης κυβέρνησης του Π. Κανελλόπουλου, Κων. Ράλλης. Κανένας στρατιωτικός δεν συμμετέχει σε αυτήν. Ο νέος "Πρόεδρος Δημοκρατίας" στο διάγγελμά του αποδίδει το ενδοχουντικό πραξικόπημα στο γεγονός ότι με την επιχειρούμενη πολιτικοποίηση η χώρα "παρεδίδετο εις τα αυτά σχήματα και υπετάσσετο εις τας αυτάς συνηθείας κατά των οποίων εξεγέρθησαν αι Ένοπλαι Δυνάμεις του Έθνους την 21η Απριλίου 1967". Στο στρατοδικείο του Ρούφ κεκλεισμένων των θυρών καταδικάζονται δεκάδες αγωνιστές (Κ. Λιντσεντσάτος, Γ. Πολίτης, Δ. Αντωνακόπουλος κ.α.).

ΙΟΣ

Συγκέντρωση κατοίκων του Σκαρμαγκά εναντίον της εγκατάστασης εκεί διυλιστηρίου του ομίλου Ανδρεάδη (4/11). 48ωρη απεργία των εργαζομένων στη ΔΕΗ του λεκανοπεδίου, με συμμετοχή 99% (14-15/11).

Μνημόσυνο του Γ. Παπανδρέου. Απόπειρα πορείας 5000 ατόμων προς τον Άγνωστο Στρατιώτη καταλήγει σε συγκρούσεις με την αστυνομία, οδοφράγματα και πετροπόλεμο. Πυροβολισμοί, 37 συλλήψεις και παραπομπή 17 ατόμων στο αυτόφωρο (4/11). Δίκη των συλληφθέντων, αθώωση 12 και ελαφρές ποινές σε άλλους 5 (8-13/11).

Κατάληψη του Πολυτεχνείου από τους φοιτητές (14/11). Συρροή κόσμου και μετατροπή της σε μαζική εξέγερση. Αιματηρές συγκρούσεις στο κέντρο της Αθήνας με δεκάδες νεκρούς κι εκατοντάδες τραυματίες (16/11). Κήρυξη του στρατιωτικού νόμου, κάθοδος των τανκς και εκκένωση του ΕΜΠ (17/11). Κατάληψη και εκκένωση της Πολυτεχνικής σχολής και στη Θεσ/νίκη (16-17/11). Άγρια καταστολή των εκδηλώσεων διαμαρτυρίας στο κέντρο της Αθήνας, με πολλούς νεκρούς (17-19/11).